

KOMENTARZ DO

Informatora o sprawdzianie z języka obcego od roku szkolnego 2014/2015

Wiosną 2015 roku po raz pierwszy w historii polskiej edukacji uczniowie kończący klasę szóstą przystąpią do sprawdzianu z języka obcego. W efekcie wprowadzenia nowej podstawy programowej w 2009 roku uczniowie będą odtąd pisać egzamin z języka obcego trzykrotnie, począwszy od sprawdzianu na drugim etapie edukacyjnym – podsumowującego naukę w szkole podstawowej, poprzez egzamin gimnazjalny, aż po maturę. Dzięki wprowadzeniu pomiaru w języku obcym w szkole podstawowej rozwój umiejętności uczniów będzie odtąd monitorowany przez cały czas trwania edukacji szkolnej.

Oczekiwana publikacja *Informatora o sprawdzianie od roku 2014/2015* pozwala nauczycielom i uczniom zapoznać się rodzajem zadań, jakich mogą spodziewać się w zestawie zadań oraz z zakresem struktur gramatycznych dla każdego języka obcego występującego na sprawdzianie.

Ponieważ sprawdzian z języka obcego pierwszy raz został przygotowany dla tak młodych uczniów, warto przyrzeć się przede wszystkim, czy sprosta on ich potrzebom i możliwościom rozwojowym. Motywującą rolę w wykonaniu zadania dla uczniów w tym wieku odgrywa nadal materiał ilustracyjny. Autorzy zadań przedstawionych w *Informatorze* wzięli to pod uwagę i właściwie każde z prezentowanych tu zadań zawiera ciekawy i przyjemny dla oka rysunek, zdjęcie lub opracowanie graficzne tekstu. Dzięki pracy grafików zadania egzaminacyjne wyglądają atrakcyjnie i zachęcają do wykonania. Jest to niezwykle istotne, bo przyjemne wrażenia wizualne mogą stanowić o pozytywnym nastawieniu i dobrej mobilizacji do zaprezentowania swojego potencjału podczas pierwszego w życiu egzaminu z języka obcego. Przyjazna szata graficzna ma też tę zaletę, że – zaciekawiając – może zminimalizować stres wywołany egzaminem i skupić od razu uwagę na zadaniach.

Kolejna cecha szóstoklasistów to krótszy niż u starszych uczniów czas koncentracji uwagi. Zaleca się więc przygotowanie zadań krótkich i różnorodnych, aby wykonanie ich nie było nużące i dawało szybko poczucie sukcesu. Jak wynika z *Informatora*, autorzy sprawdzianu wyszli naprzeciw tej potrzebie planując w sumie od 11 do 15 różnych zadań dla każdego ze sprawdzanych języków nowożytnych.

Inną cechą, która wyróżnia uczniów w młodszym wieku, jest nierównomierny rozwój czterech sprawności językowych (słuchania, mówienia, czytania i pisanie). We wczesnych etapach edukacji językowej najszybciej rozwija się umiejętność rozumienia tekstu słuchanego, a później umiejętność rozumienia tekstu pisanego. Umiejętności wypowiedzi ustnej i pisemnej rozwijają się w wolniejszym tempie i pod koniec szkoły podstawowej obserwuje się nadal dysproporcję pomiędzy umiejętnością rozumienia języka (ze słuchu lub tekstu) a użyciem języka (w mowie czy w piśmie). Znajduje to odbicie w codziennej praktyce szkolnej i zawartości podręczników – dzieci w szkole podstawowej wyeksponowane są w dużej mierze na ćwiczenia rozumienia tekstów słuchanych oraz krótkie teksty pisane. Warto podkreślić, że tę specyfikę autorzy zadań zaproponowanych w *Informatorze* również wzięli pod uwagę. Ponad połowa zawartych tu zadań poświęcona jest sprawdzaniu umiejętności słuchania lub wymaga wysłuchania tekstów dla rozpoznania funkcji językowych.

Zaprezentowana w *Informatorze* propozycja formy i treści sprawdzianu dobrze wpisuje się w triadę egzaminów językowych przygotowanych w oparciu o nową podstawę programową, do których będą odtąd przystępować polscy uczniowie. Chociaż wprowadzony jako ostatni, po egzaminie gimnazjalnym i maturalnym, sprawdzian dobrze wpisuje się w standardy wyznaczone przez wcześniej opracowane egzaminy. Odnosząc się do zapisów podstawy programowej konsekwentnie sprawdza podobne obszary umiejętności i w efekcie zawiera wspólne z pozostałymi egzaminami części (rozumienie ze słuchu, znajomość funkcji językowych, znajomość środków językowych i rozumienie tekstów pisanych), co daje uczniom poczucie ciągłości i znajomości procesu oceniania zewnętrznego. Przyczynia się do tego również fakt, iż zadbano o to, by niektóre typy zadań powtarzały się we wszystkich trzech egzaminach.

Cechą wspólną z egzaminem gimnazjalnym i maturalnym jest też zachowanie wyraźnie położonego akcentu na podstawowy cel edukacji językowej wskazywany w podstawie programowej, jakim jest przygotowanie uczniów do komunikacji w języku obcym. Uczniowie mają więc do czynienia z językiem, który występuje w sytuacjach dnia codziennego dzieci i młodzieży. Warto zauważyć, że zadbano też o to, by treść zadań zaproponowanych w *Informatorze* dotyczyła tematów, które dzieci dotyczą i interesują.

Należy jednak pamiętać, że ze względu na przyjętą formułę: zadania zamknięte i brak zadań sprawdzających umiejętność wypowiedzi pisemnej i ustnej, sprawdzian umożliwia tylko częściowy pomiar umiejętności uczniów kończących szkołę podstawową. Z tego względu na nauczycielach spoczywa nadal odpowiedzialność za nauczanie i sprawdzanie tych treści podstawy programowej, których sprawdzian nie obejmuje. Bez względu jednak na swoją formę sprawdzian będzie z pewnością silnym bodźcem do osiągnięcia wyznaczonego w podstawie programowej poziomu umiejętności. Dzięki mobilizacji do nauki i przygotowaniu do sprawdzianu, egzamin ten może przyczynić się do podniesienia poziomu umiejętności językowych polskich uczniów. Stanie się tak jednak wtedy, gdy nauczyciele będą w równym stopniu rozwijać i sprawdzać umiejętności, których sprawdzian nie obejmuje, tj. wypowiedź ustną i pisemną.